

Skogarna i Finland sköts enligt regionala och nationella skogsprogram. Vem vill vara med och bestämma hur skogarna i Svenskfinland ska se ut i framtiden?

Vadå regionala skogsprogrammet?

Kustens skogscentral ansvarar för skogsskötseln i Svenskfinland: Nyland, Åboland och Österbotten. Enligt skogslagen ska de regionala skogscentralerna göra upp regionala skogsprogram som innehåller information om skogarna och deras utvecklingsbehov, hållbar skötsel och skogsanvändning. Dessutom **ingår de allmänna målen för skogsbrukets utveckling.**

Skogsprogrammet fungerar som vägvisare för landskapets skogspolitik och står som grund för det Nationella skogsprogrammet. Ett viktigt och maktfullt dokument med andra ord. Just nu är skogsprogrammet för åren 2012-2015 under beredning. Natur och Miljö har deltagit i beredningen, men steget är fortfarande långt till ett program som Natur och Miljö kan omfatta. Vi uppskattar dialogen med skogsbruksaktörerna och hoppas på att skogsbruket längs sydkusten och i Österbotten utvecklas i en mer hållbar riktning.

Berätta er åsikt!

Det sista utkastet till program finns nu till påseende och för kommentarer på nätet på sidan <http://www.skogscentralen.fi/web/swe/metsakeskukset/Rannikko/etusivu.htm> (Under rubriken i mitten 'Hur ska vi använda våra skogar i framtiden'. **Natur och Miljö uppmanar alla lokalföreningar och enskilda intresserade medlemmar att säga sin åsikt om utkastet.** Det finns olika sätt att påverka slutresultatet: lämna in kommentarer enligt anvisningarna på nätsidan **senast 4.1.2012**, skriv insändare i lokalpressen och ring upp medlemmarna i skogscentralens direktion, som slutligen godkänner programmet på sitt möte i slutet av januari. Om ni upplever att ni behöver stöd för era kommentarer kan ni utnyttja texterna nedan om olika frågor som Natur och Miljö har lyft fram under beredningsprocessen. **Alla kommentarer, stora som små, är välkomna.** Om dokumentet känns övermäktigt kan ni med fördel välja en eller några frågor som ni koncentrerar er på.

Sammandrag: de viktigaste huvudfrågorna

Avverkningsnivåer och kontinuitetsskogsbruk: Kalavverkningsmålen i programmet och i synnerhet grantimmermängden är alldeles för höga. Målen för kategorin övriga avverkningar (dit kontinuitetsskogsbruk hör) kunde däremot höjas.

Torvmarker: Natur och Miljö ifrågasätter istandsättningsdikning och uppmanar istället till att restaurera dikade torvmarker till ursprungligt skick.

Nedan utförligare kommentarer till flera av punkterna i skogsprogrammet. Avsnittsnumreringen följer det senaste utkastet till skogsprogram.

2. Nuläge och framtidsbilder

Samhällsplanering

Natur och Miljö anser att det inte ska lyftas fram som ett problem att en del av skogsbruksmarken är begränsad av samhällsplaneringen. Många planbegränsningar finns till för att bevara tätortsnära skogar för rekreation, uttryckligen för att de inte ska avverkas.

Torvmarker

Programmet lyfter fram att största delen av torvmarkerna i Österbotten är dikade, och drar härav slutsatsen att de kontinuerligt behöver iståndsättas. För att METSO-målsättningen för torvmarksskogar ska nås behövs däremot restaurering av tidigare dikade områden samt skydd av områden som inte ännu påverkats av dikningar. Istället för att rutinmässigt iståndsätta diken borde skogscentralen alltid först bedöma om objektet bättre skulle lämpa sig för restaurering.

Sura sulfatjordar

För första gången tas problematiken med sura sulfatjordar upp i programmet, vilket är glädjande. Vi vill i alla fall poängtera att problem alltid orsakas då man dikar på sulfatjordar, inte endast i samband med dikesrensning.

Statliga subventioner

Natur och Miljö anser att de statliga subventionerna för virkesproduktion ska minska och tyngdpunkten flyttas till naturvård. Vid sidan av ekonomiskt stöd borde man satsa ännu mera på att informera skogsägarna om hur mycket värdefullare deras skog i slutändan kommer att vara om de sköter den väl från början.

Kontinuitetsskogsbruk

Skogsprogrammet lyfter i den nyaste versionen äntligen rätt förtjänstfullt fram kontinuitetsskogsbruk. På vissa ställen kunde det ännu vara skäl att ta upp det.

3. Vision och strategi

Skogsprogrammet sätter som vision och mål att skogsnaturens biologiska mångfald och de övriga miljöfördelarna är starkare. Natur och Miljö anser att detta behöver preciseras: skognaturens biologiska mångfald förbättras, så att antalet hotade arter och naturtyper minskar under programperioden

Strategiska mål

s. 22. I tabellform presenteras styrklor och svagheter, möjligheter och hot. Nu är inga biologiska faktorer upptagna som "särskilt viktiga" med fet stil.

4. Mål och utvecklingsbehov

Avverkningsmål allmänt

Natur och Miljö anser att vissa avverkningsmål är så högt satta att de utgör ett allvarligt hot mot skogsnaturens biologiska mångfald i ett läge då det inte finns garantier för att slutavverkningar undviks på områden med höga naturvärden.

Avverkningsmål i Österbotten

För Österbottens del är framför allt slutavverkningsmålen för skogsodling på en nivå som hotar de sista skogarna med naturskogskaraktär. Med tanke på den snedvridna åldersstrukturen i bestånden i regionen borde fokus nu vara vid vård av planteringarna, medan slutavverkningsmålsättningarna borde sänkas med 30-40%. Kategorin övriga avverkningar inkluderar kontinuitetsskogsbruk som är kraftigt på kommande i regionen och således kunde målsättningarna höjas.

Avverkningsmål på Sydkusten

För sydkustens del föreslås en dubbling av slutavverkningsmålen. Det är ekologiskt helt ohållbart mot bakgrunden av att redan de nuvarande avverkningsnivåerna har en kraftigt negativ inverkan på skogsnaturens biologiska mångfald. Målsättningarna borde sänkas till nuvarande nivåer. Kategorin övriga avverkningar inkluderar kontinuitetsskogsbruk som är kraftigt på kommande i regionen och således kunde målsättningarna höjas.

Grantimmer

Gällande avverkningsuttaget är Natur och Miljö djupt oroad över förslaget att kraftigt öka uttaget av grantimmer såväl på sydkusten som i Österbotten. De äldre grandominerade skogarna har betydande naturvärden, som nu hotas. Natur och Miljö föreslår att avverkningsmålsättningarna sänks till nuvarande nivåer.

Bioenergiuttag

Bioenergiuttaget är på en acceptabel nivå, men Natur och Miljö anser att stubbrytningen bör regleras mycket kraftigare än i dag för att undvika risker för mångfalden, näringsbalanser och vattendragen. Det borde skrivas in ett krav på lämnande av "sparstubbar" på de områden man tar stubbar ifrån, motsvarande lämnandet av sparträd på hyggen. Antalet sparstubbar som lämnas borde uppgå till 30%. Kvar

Skogsvård och grundförbättring

Natur och Miljö ser stora risker i den kraftiga betoningen av plantering som förnyelsemetod. Natur och Miljö vill framhålla att naturlig förnyelse ger större genetisk mångfald, vilket kan vara livsviktigt i en situation där klimatet förändras ännu snabbare än idag. Natur och Miljö välkomnar hänvisningen till kontinuitetsskogsbruk, men anser att potentialen kraftigt underskattas.

Iståndsättningsdikningar och skogsbilvägar

Natur och Miljö uppskattar att programmet förespråkar återställande av torvmarker i ursprungligt skick. I övrigt anser Natur och Miljö att staten helt ska sluta subventionera iståndsättningsdikning såsom varande en miljöförstörande åtgärd. Dikningar bör inte längre tillåtas på sulfatjordar och iståndsättande åtgärder bör genomföras. Staten bör inte heller subventionera byggandet av nya skogsbilvägar.

Gödsling

Tillväxthöjande skogsgödsling kan höja tillväxten på mineral- och torvmarker, men det kan ha kraftigt negativa effekter för den biologiska mångfalden och för vattendragens kvalitet. Målsättningarna i programmet är för höga. Programmet bör på ett klarare sätt slå fast att gödsling inte får användas på grundvattenområden och skydds-zoner.

Skogarnas miljönytta

Natur och Miljö välkomnar avsnittet om ekosystemtjänster. Natur och Miljö upplever att detta är en väsentlig ny dimension i det regionala skogsprogrammet.

Skogarnas användning som kolsänka

Växande skogar binder visserligen mycket koldioxid men en stor del av kolet är också bundet till marken och frigörs vid avverkning. Trots att gammelskogar (+150 år) inte längre binder lika mycket ny koldioxid som växande ungskogar innehåller de så mycket bunden koldioxid att det inte kompenseras av det en ny uppväxande ungskog binder. Skogsprogrammet nämner att en stor del av kolet finns bundet i marken men "glömmer" att nämna att det frigörs vid avverkning.

Död ved

Det långsiktiga målet för död ved i ekonomiskogar borde vara 10 kubikmeter per hektar, i naturskogar mångdubbelt större. 6,8 kubikmeter död ved per hektar i ekonomiskogar på sydkusten är ett bra steg i rätt riktning.

Arbetskraft

Skogsbruket är inte grunden för all företagsverksamhet i anknytning till skog. T.ex. naturturismen fungerar bara om man inte idkar skogsbruk (åtminstone inte i större skala).

Epilog

I slutet sägs att "De mål och åtgärder som finns inskrivna i detta skogsprogram uttrycker de medverkande organisationernas syn på den önskvärda utvecklingen av skogsbruket". Natur och Miljö har visserligen varit med i beredningen och många viktiga saker som vi påpekat har tagits med men i denna form uttrycker skogsprogrammet inte vår syn på den önskvärda utvecklingen av skogsbruket. På sin höjd är det ställvis ett steg i rätt riktning.